

Sygn. akt: I C 532/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Lubin, dnia 7 listopada 2017 r.

Sąd Rejonowy w Lubinie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Lisiecka

Protokolant: st. sekr. sąd. Margareta Kozdroń

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2017 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa **E. Z. i O. Z.**

przeciwko (...) z siedzibą w R., działającej przez (...) z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od strony pozwanej (...) z siedzibą w R., działającej przez (...) (...) (...) z siedzibą w W., na rzecz powódki **E. Z.** kwotę **23.057,70 złotych** (dwadzieścia trzy tysiące pięćdziesiąt siedem złotych siedemdziesiąt groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 października 2016 r. do dnia zapłaty,

II. dalej idące powództwo E. Z. oddala,

III. zasądza od strony pozwanej (...) z siedzibą w R., działającej przez (...) (...) (...) z siedzibą w W., na rzecz powódki E. Z. kwotę 2.603,90 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu,

IV. zasądza od strony pozwanej (...) z siedzibą w R., działającej przez (...) (...) (...) z siedzibą w W., na rzecz powódki **O. Z.** kwotę **6.364,24 złotych** (sześć tysięcy trzysta sześćdziesiąt cztery złotych dwadzieścia cztery groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 października 2016 r. do dnia zapłaty,

V. zasądza od strony pozwanej (...) z siedzibą w R., działającej przez (...) (...) (...) z siedzibą w W., na rzecz powódki O. Z. kwotę 2.136,00 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 1.800,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 532/17

UZASADNIENIE

Powódki E. Z. i O. Z. wniosły o zasądzenie od strony pozwanej, (...) z siedzibą w R. działającej przez (...) z siedzibą w W.:

- na rzecz powódki E. Z. – kwoty 33.057,70 zł

- na rzecz powódki O. Z. – kwoty 6.364,24 zł,

wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19 października 2016 r. do dnia zapłaty oraz wraz z kosztami procesu na rzecz każdej z powódki, w tym kosztami zastępstwa procesowego w podwójnej stawce oraz wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictw w kwocie 17,00 zł.

W uzasadnieniu pozwu powódki podały, że dochodzą od strony pozwanej zadośćuczynienia za krzywdę doznaną przez nie wskutek śmierci B. G., będącej matką powódki E. Z. i babcią powódki O. Z., w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 14 lipca 2016 r., do którego doszło w L.. Powódki podały, że sprawcą wypadku był T. G., który posiadał ochronę ubezpieczeniową u strony pozwanej. Dodały, że ich pełnomocnik w dniu 1 sierpnia 2016 r. za pośrednictwem poczty elektronicznej dokonał zgłoszenia szkody stronie pozwanej, występując z żądaniem zapłaty na rzecz powódki E. Z. kwoty 100.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci matki oraz na rzecz powódki O. Z. kwoty 20.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci babci. Powódki wskazały, że strona pozwana pismem z dnia 2 sierpnia 2016 r. potwierdziła przyjęcie zgłoszenia, zaś decyzją z dnia 18 października przyznała na rzecz powódki E. Z. kwotę 26.942,53 zł, a na rzecz powódki O. Z. kwotę 3.635,76 zł. W ocenie powódek strona pozwana nieprawidłowo oceniła rozmiar ich krzywdy. Powódki podkreśliły, że były bardzo mocno związane emocjonalnie z B. G. i widywały się z nią 3 – 5 razy w tygodniu. Powódka E. Z. podkreśliła, że matka regularnie pomagała jej w opiece nad córką, a w razie jej nieobecności, zajmowała się jej domem i ogrodem. Wskazała, że zawsze mogła liczyć na wsparcie i dobre słowo matki. Podała, że nagła śmierć B. G. była dla niej ciosem prosto w serce i spowodowała utratę motywacji do życia. Dodała, że przez 10 dni po tym tragicznym wydarzeniu przebywała na urlopie, bo nie była w stanie pójść do pracy. Z kolei powódka O. Z. wskazała, że babcia była dla niej powiernikiem i przyjaciółką oraz że spędzała z nią dużo czasu na rozmowach, gotowaniu i pieczeniu. Podała, że śmierć babci spowodowała u niej smutek i przygnębienie oraz że długo rozmawiała z rodzicami o tym, co się stało. Swoje roszczenia powódki oparły na art. 446 § 4 k.c. Powódka E. Z. podała, że w jej ocenie kwotą adekwatną do doznanej przez nią krzywdy w związku ze śmiercią matki będzie kwota 60.000,00 zł, dlatego też mając na uwadze, że strona pozwana wypłaciła jej kwotę 26.942,30 zł, domaga się zasądzenia kwoty 33.057,70 zł. Natomiast powódka O. Z. wskazała, że jej zdaniem adekwatną do doznanej przez nią krzywdy kwotą zadośćuczynienia będzie 10.000,00 zł, dlatego też mając na uwadze, że otrzymała już od strony pozwanej kwotę 3.635,76 zł, domaga się zapłaty kwoty 6.364,24 zł. Żądanie zasądzenia odsetek ustawowych od dnia 19 października 2016 r. powódki uzasadniły tym, że strona pozwana w dacie wydania decyzji płatniczej z dnia 18 października 2016 r. znała wszystkie okoliczności przedmiotowej sprawy i mogła przyznać im świadczenie w należnej wysokości, a skoro tego nie uczyniła, popadła w opóźnienie z zapłatą. Powódki wyjaśniły, że domagają się zasądzenia podwójnej stawki kosztów zastępstwa procesowego, gdyż uzasadnia to nakład pracy ich pełnomocnika.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana, (...) z siedzibą w R., działająca przez (...) z siedzibą w W. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jej rzecz od powódek kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew strona pozwana zakwestionowała roszczenia powódek co do wysokości jako bezpodstawne i nieudowodnione. Zdaniem strony pozwanej krzywda powódek została w całości zrekompensowana zadośćuczynieniem przyznanym im w postępowaniu likwidacyjnym. Strona pozwana podniosła, że ustalając wysokość zadośćuczynienia wzięła pod uwagę wszystkie istotne okoliczności decydujące o rozmiarze krzywdy powódek, tj. traumatyczne przeżycia psychiczne, stopień krzywdy wynikający z utraty najbliższego członka rodziny, poczucie osamotnienia, a także wiek poszkodowanego, jego wpływ na życie uprawionych przed wypadkiem, zmiany w życiu prywatnym po śmierci matki i babci B. G., więzi emocjonalne, świadomość utraty pomocy, opieki i wsparcia osoby zmarłej, stopień zażyłości, wpływ utraty bliskiej osoby na zdrowie i samopoczucie uprawionych, pozbawienie możliwości funkcjonowania w pełnej rodzinie. Strona pozwana zarzuciła, że powódki nie wykazały uszczerbku na zdrowiu spowodowanego utratą matki i babci. Wskazała, że żałoba powódek nie przybrała nietypowego przebiegu i powódki nie były leczone psychiatrycznie, ani nie uczestniczyły w terapii psychologicznej po śmierci B. G.. Strona pozwana sprzeciwiła się ponadto żądaniu przez powódki kosztów zastępstwa procesowego w podwójnej stawce, stwierdzając, że niniejsza sprawa nie wymaga od pełnomocnika powódek większego nakładu pracy. Odnośnie odsetek strona pozwana wskazała, że najwcześniejszą datą początkową naliczania odsetek może być data następująca po dniu

doręczenia stronie pozwanej odpisu pozwu, ale zważywszy na to, że to Sąd będzie ustalał wysokość świadczenia, ewentualne roszczenie odsetkowe winno być liczone od dnia wydania wyroku w sprawie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 lipca 2016 r. T. G., kierujący samochodem osobowym marki V. (...) o nr rej. (...), którym jako pasażerka podróżowała B. G., na skrzyżowaniu ulic (...) w L., skręcając w lewo, wymusił pierwszeństwo przejazdu na kierującym pojazdem marki D. o nr rej. (...), doprowadzając do zderzenia obu pojazdów, w wyniku którego, wskutek doznanych obrażeń ciała, B. G. poniosła śmierć.

Sprawca wypadku – T. G. posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych u strony pozwanej – (...)

z siedzibą w R. działającej przez (...)

(...) z siedzibą w W..

/okoliczności bezsporne/

B. G. w dacie wypadku miała 68 lat, była zamężna i posiadała dwie dorosłe córki, w tym powódkę E. Z., która liczyła sobie wówczas 45 lat. Powódka E. Z. miała własną rodzinę, tj. męża i córkę – powódkę O. Z., liczącą sobie wtedy 12 lat. Powódki mieszkały w odległości około 5 km od mieszkania B. G..

Powódka E. Z. była bardzo silnie emocjonalnie związana ze swoją matką, B. G., z którą widywała się kilka razy w tygodniu i z którą miała bardzo dobry kontakt. Matka pomagała powódce w opiece nad córką – powódką O. Z.. E. Z. po pracy często zaglądała do rodziców, a jeżeli się z nimi nie widziała, telefonowała. Zawsze mogła liczyć na wsparcie i rady matki. Kiedy razem

z rodziną wyjeżdżała na wakacje, matka zajmowała się jej domem. Powódka spędzała

z rodzicami święta, organizowane na przemian raz u niej, raz u rodziców. Wspólnie

z rodzicami świętowała także barbórkę. Powódka przyjechała na miejsce wypadku i była obecna przy matce w szpitalu w momencie jej śmierci. Powódka zorganizowała pogrzeb matki. E. Z. była załamana śmiercią matki i ciężko to przeżywała. Powódka płakała i była smutna. Wzięła wówczas dwutygodniowy urlop w pracy. Obecnie przeżywa wizyty na cmentarzu na grobie matki, które są dla niej trudne. Odczuwa pustkę po stracie matki. Powódka często wspomina matkę i rozmawia o niej, zwłaszcza gdy odwiedza ojca

i siostrę, ale zawsze towarzyszą temu emocje i łzy. Powódka odwiedza grób matki co najmniej raz w tygodniu.

Powódka O. Z. była bardzo zżyta z babcią, B. G., która często się nią opiekowała, także wieczorami, gdy rodzice powódki gdzieś wychodzili. Powódka odwiedzała babcię kilka razy w tygodniu oraz w weekendy. Często zostawała u babci na kilka dni, bądź na tydzień. Uwielbiała potrawy przygotowywane przez babcię. Przesiadwała z babcią w kuchni i dużo z nią rozmawiała. Babcia przychodziła do niej na występy do przedszkola i do szkoły. Po śmierci B. G. powódka była smutna i płakała, gdyż straciła jedyną babcię. Często wspomina babcię, tęskni za nią i odwiedza jej grób na cmentarzu.

Dowody:

- kserokopia odpisu skróconego aktu zgonu B. G. – k. 121 akt sprawy,

- kserokopia dowodu osobistego powódki E. Z. – k. 160 – 161 akt sprawy,

- kserokopia odpisu skróconego aktu urodzenia powódki E. Z. – k. 162 akt sprawy,

- kserokopia odpisu skróconego aktu małżeństwa powódki E. Z. –
k. 163 akt sprawy,

- kserokopia odpisu pełnego aktu urodzenia powódki O. Z. – k. 164 – 165 akt sprawy,

- dokumentacja fotograficzna – k. 166 – 172 akt sprawy,

- akta szkody – na płycie CD – k. 199 akt sprawy,

- zeznania świadków:

1) T. G. – 00:07:36 – 00:25:33 zapisu audio-video rozprawy z dnia 24.10.2017 r.,

2) R. Z. – 00:25:35 – 00:42:22 zapisu audio-video rozprawy z dnia 24.10.2017 r.,

- przesłuchanie powódki E. Z. – 00:42:59 – 00:55:30 zapisu audio-video rozprawy z dnia 24.10.2017 r.

W piśmie z dnia 1 sierpnia 2016 r., nadanym pocztą elektroniczną, pełnomocnik powódek zgłosił stronie pozwanej roszczenia powódek w związku ze śmiercią ich matki

i babci B. G. z dnia 14 lipca 2016 r., domagając się wypłaty:

- na rzecz powódki E. Z. – zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wskutek śmierci jej matki w kwocie 100.000,00 zł,

- na rzecz powódki O. Z. – zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w związku ze śmiercią babci w kwocie 20.000,00 zł.

W odpowiedzi, w piśmie z dnia 2 sierpnia 2016 r., strona pozwana poinformowała pełnomocnika powódek, że w dniu 1 sierpnia 2016 r. otrzymała zgłoszenie szkody.

Decyzjami z dnia 18 października 2016 r. strona pozwana przyznała:

- powódce E. Z. – zadośćuczynienie pieniężne w kwocie 26.942,30 zł,

- powódce O. Z. – zadośćuczynienie pieniężne w kwocie 3.635,76 zł.

Dowody:

- zgłoszenie szkody z dnia 01.08.2016 r. – k. 129 – 131 akt sprawy,

- potwierdzenie przyjęcia szkody komunikacyjnej z dnia 02.08.2016 r. – k. 132 – 133 akt sprawy,

- powiadomienia o decyzji z dnia 18.10.2016 r. – k. 134 – 13 akt sprawy,

- akta szkody – na płycie CD – k. 199 akt sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo powódki E. Z. było częściowo zasadne, dlatego też

w części zasługiwało na uwzględnienie. Z kolei powództwo powódki O. Z. zasługiwało na uwzględnienie w całości.

W niniejszej sprawie bezsporne między stronami były okoliczności faktyczne, w jakich doszło do śmierci matki i babci powódek – B. G..

Strona pozwana co do zasady nie kwestionowała również swojej odpowiedzialności wynikającej z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej sprawcy szkody

i w postępowaniu likwidacyjnym wypłaciła powódkom zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę doznaną przez każdą z nich w związku ze śmiercią matki i babci w kwotach:

- powódce E. Z. – 26.942,30 zł,

- powódce O. Z. – 3.635,76 zł.

Spór między stronami procesu dotyczył wyłącznie wysokości dochodzonych przez powódki roszczeń, które w ocenie strony pozwanej było wygórowane.

W obecnym stanie prawnym, zgodnie z art. 446 § 4 k.c. – który to przepis został wprowadzony do kodeksu cywilnego ustawą z dnia 30 maja 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2008 r. Nr 116, poz. 731) i który obowiązuje od dnia 3 sierpnia 2008 r. – sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

W przekonaniu Sądu, co do zasady, żądanie pozwu w zakresie dochodzonego przez powódki zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę związaną ze śmiercią ich matki i babci było zatem słuszne i zasługiwało na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu, o ile żądanie powódki O. Z. było słuszne także co do wysokości, to jednak nie można zaakceptować stanowiska powódki E. Z., że adekwatną kwotą zadośćuczynienia z tytułu krzywdy doznanej przez nią wskutek śmierci matki jest żądana przez nią kwota 33.057,70 zł, która razem z wypłaconym już dotychczas powódce przez stronę pozwaną świadczeniem daje kwotę 60.000,00 zł.

Zadośćuczynienie jest szczególną formą naprawienia niemajątkowej szkody na osobie (krzywdy) stanowiącej rodzaj rekompensaty pieniężnej za doznane przez osobę pokrzywdzoną cierpienia fizyczne lub psychiczne. Pomimo, że przepisy prawa nie określają szczegółowo kryteriów, jakimi należy kierować się przy ustalaniu wysokości należnego świadczenia z tytułu zadośćuczynienia, to jednak w dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i w doktrynie prawa, zostały wypracowane pomocne wskazówki pozwalające na dokonanie odpowiednich ustaleń. Biorąc pod uwagę niewymierny charakter szkody niemajątkowej, zadośćuczynienie stanowi swoiste wynagrodzenie osobie pokrzywdzonej przeżytych cierpień psychicznych i fizycznych, przy czym wysokość takiego świadczenia powinna stanowić ekonomicznie odczuwalną wartość, jednakże nie nadmierną w stosunku do rozmiaru doznanej krzywdy (por. wyrok SN z dnia 9 lutego 2000 r., III CKN 582/98, LEX nr 52776).

Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozostawia wątpliwości, że nagła śmierć B. G. w dniu 14 lipca 2016 r. wywołała u powódek, jako u córki i wnuczki zmarłej, krzywdę związaną ze stratą osoby bliskiej.

Sąd dokonał ustaleń rozmiaru krzywdy powódek w oparciu o zeznania świadków T. G. i R. Z. oraz w oparciu o przesłuchanie powódki E. Z..

Świadek T. G. jest ojcem powódki E. Z. i dziadkiem powódki O. Z., zaś świadek R. Z. jest mężem powódki E. Z. i ojcem powódki O. Z.. Są to zatem osoby bardzo bliskie dla powódek, które obserwowały, jaki wpływ na powódki wywarła śmierć ich matki i babci oraz w jaki sposób powódki radziły sobie i radzą z jej utratą. Zeznania tych świadków zostały ocenione przez Sąd jako wiarygodne, podobnie jak wiarygodne były także zeznania powódki E. Z., która opisała Sądowi żalobę i krzywdę, jakiej doznały obie powódki w związku z nagłą śmiercią B. G..

Na podstawie przeprowadzonych dowodów Sąd zważył, że powódka E. Z., mimo że w dacie śmierci matki miała już własną rodzinę i zamieszkiwała osobno, rzeczywiście była bardzo silnie związana emocjonalnie z matką. Z zeznań świadków i powódki wyraźnie wynika, że powódka miała bardzo dobry kontakt z matką, którą odwiedzała kilka razy w tygodniu. B. G. bardzo często pomagała powódce w opiece nad jej córką, tj. powódką O. Z.. Z zeznań świadków i z przesłuchania powódki wynika również, że powódka bardzo przeżyła śmierć matki, przy której była obecna. Było to dla niej wstrząsające, traumatyczne przeżycie, z którym do dziś nie może się pogodzić. Po śmierci matki była smutna, odczuwała pustkę i płakała. Wzięła w pracy dwutygodniowy urlop. Bez wątplenia niespodziewana śmierć matki była dla powódki E. Z. tragicznym wydarzeniem, powodującym u niej głęboki ból i cierpienie oraz poczucie straty i osamotnienia. Z zeznań powódki wynika przy tym, że powódka do dziś nie doszła do siebie po śmierci matki, gdyż jak ją wspomina, od razu płacze. Bardzo trudne dla powódki są wizyty na cmentarzu, na grobie matki. Podkreślenia wymaga, że Sąd na rozprawie, podczas przesłuchania

powódki, przekonał się, że rana w sercu powódki, związana ze stratą matki, jest nadal żywa. Powódka spontanicznie rozpłakała się bowiem, wspominając matkę. Jej reakcja świadczy o tym, że powódka nie pogodziła się ze śmiercią matki i bardzo cierpi z powodu jej nagłego, tragicznego odejścia, na które nie była przygotowana.

Przeprowadzone w sprawie dowody z zeznań świadków i z przesłuchania powódki E. Z. świadczą o tym, że również powódka O. Z. była bardzo zżyta z babcią, B. G., która często się nią opiekowała i u której powódka często zostawała na kilka dni. Babcia przychodziła również do powódki do przedszkola i do szkoły na różne występy. Powódka lubiła przesiadywać z babcią w kuchni i uwielbiała potrawy przygotowywane przez babcię. Po śmierci B. G. powódka była smutna i płakała. Jej smutek wzmagał fakt, że powódka niespodziewanie straciła jedyną babcię, jaką знаła. Powódka często wspomina babcię i odwiedza jej grób na cmentarzu.

Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego – do kategorii krzywdy kompensowanej zadośćuczynieniem pieniężnym za śmierć osoby najbliższej zalicza się w szczególności takie uszczerbki niemajątkowe wywołane śmiercią osoby najbliższej, jak wstrząs psychiczny, cierpienia psychiczne, spadek sił życiowych, przyspieszenie rozwoju choroby, uczucie smutku, tęsknoty, żalu, utrata wsparcia, rady, towarzystwa, niemożność odnalezienia się w nowej sytuacji czy zaburzenia w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny (por. wyrok SN z dnia 17 kwietnia 2015 r., III CSK 173/14, Legalis nr 1263234). Na rozmiar krzywdy mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia (np. nerwicy, depresji), rola w rodzinie pełniona przez osobę zmarłą, stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał odnaleźć się w nowej rzeczywistości, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego (por. wyrok SN z dnia 20 sierpnia 2015 r., II CSK 595/14, Legalis nr 1337753).

Uwzględniając okoliczności faktyczne niniejszej sprawy, a w szczególności rozmiar krzywdy doznanej przez powódkę E. Z. w związku ze śmiercią jej matki oraz biorąc pod uwagę realną stopę życiową społeczeństwa, Sąd uznał, że powódce E. Z. należy się od strony pozwanej na podstawie art. 446 § 4 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę związaną ze śmiercią jej matki w kwocie 50.000,00 zł. Zdaniem Sądu kwota ta jest adekwatna do doznanych przez powódkę cierpień związanych z nagłą utratą matki i przedstawia dla niej odczuwalną wartość ekonomiczną. Ponadto kwota ta jest utrzymana w granicach odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Kwota ta przewyższa niemal dwunastokrotnie przeciętne wynagrodzenie, które według danych Głównego Urzędu Statystycznego w II kwartale 2017 roku wynosiło 4.220,69 zł (Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z 9 sierpnia 2017 roku w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w drugim kwartale 2017 roku – Monitor Polski z 2017 roku, poz. 811), co uzasadnia stwierdzenie, że jest ona rzeczywiście ekonomicznie odczuwalna dla powódki. Mimo że powódka w dacie śmierci matki miał już własną rodzinę, nie ulega wątpliwości, że wskutek nagłego odejścia B. G. straciła osobę sobie najbliższą, na której pomoc i radę zawsze mogła liczyć. Trauma związana z tym przeżyciem nadal jest głęboko odczuwana przez powódkę.

Mając na uwadze, że strona pozwana dotychczas wypłaciła już powódce E. Z. tytułem zadośćuczynienia świadczenie w kwocie 26.942,30 zł, Sąd w punkcie I sentencji wyroku zasądził na rzecz powódki od strony pozwanej brakującą część zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę związaną ze śmiercią matki w kwocie 23.057,70 zł. Dalej idące żądanie powódki w tym zakresie, jako nieuzasadnione, podlegało oddaleniu, o czym orzeczono w punkcie II sentencji wyroku.

Natomiast oceniając rozmiar krzywdy powódki O. Z. Sąd uznał, że należy się jej od strony pozwanej zadośćuczynienie pieniężne za krzywdę doznaną wskutek śmierci babci w kwocie po 10.000,00 zł. Zdaniem Sądu kwota ta w należyty sposób uwzględnia zarówno więzi rodzinne między powódką i zmarłą, jak i odczuwane przez powódkę cierpienia. Podkreślić należy, że powódka była bardzo zżyta ze zmarłą babcią, z którą często się widywała i którą teraz często wspomina. Nie ulega zatem wątpliwości, że powódka bardzo boleśnie przeżyła utratę babci, tym bardziej, że miała ją tylko jedną.

Mając na uwadze, że strona pozwana wypłaciła już w postępowaniu likwidacyjnym na rzecz powódki O. Z. kwotę 3.635,76 zł – Sąd w punkcie IV sentencji wyroku zasądził na jej rzecz dalsze zadośćuczynienie pieniężne w kwocie 6.364,24 zł, zgodnie z żądaniem pozwu.

Rozstrzygnięcie o odsetkach ustawowych od zasądzonych świadczeń pieniężnych Sąd oparł o treść przepisów art. 481 § 1 i § 2 k.c., art. 455 k.c. i art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t. j. Dz. U. z 2016 r., poz. 2060 z późn. zm).

Zgodnie z treścią przepisów art. 481 § 1 i § 2 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, przy czym jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Jednakże gdy wierzycielność jest oprocentowana według stopy wyższej, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy.

Stosownie do brzmienia przepisu art. 455 k.c., jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.

Ponadto na mocy art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni, licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie.

Choć strona pozwana wywodziła, że ewentualne odsetki ustawowe od zadośćuczynienia pieniężnego powinny być zasądzone dopiero od dnia wydania wyroku, Sąd nie podzielił tego stanowiska. Zdaniem Sądu w razie wyrządzenia szkody czynem niedozwolonym odsetki należą się poszkodowanemu już od chwili zgłoszenia przezeń roszczenia o zapłatę zadośćuczynienia, tj. zgodnie z art. 455 k.c., przy uwzględnieniu ustawowego terminu 30 dni na przyznanie świadczenia z ubezpieczenia OC, określonego w art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. O ile bowiem w starszym orzecznictwie Sądu Najwyższego istotnie pojawiały się stanowiska, że odsetki mają charakter waloryzacyjny i dlatego należą się dopiero od dnia zasądzenia zadośćuczynienia (por. wyrok SN z dnia 9 stycznia 1998 r., III CKN 301/97, Lex nr 477596; wyrok SN z dnia 20 marca 1998 r., II CKN 650/97, Lex nr 477665), to jednak w ostatnim czasie w orzecznictwie Sądu Najwyższego zdecydowanie przyjmuje się pogląd, według którego zadośćuczynienie, w rozmiarze, w jakim należy się ono wierzycielowi w dniu, w którym dłużnik ma je zapłacić (art. 455 k.c.), powinno być oprocentowane z tytułu opóźnienia (art. 481 § 1 k.c.) od tego dnia, a nie dopiero od daty zasądzenia odszkodowania, gdyż obecnie funkcja kompensacyjna odsetek znów przeważa nad ich funkcją waloryzacyjną. Aktualnie przyjmuje się, że zasądzenie odsetek od daty wyrokowania prowadziłoby w istocie do ich umorzenia za okres sprzed daty wyroku i byłoby nieuzasadnionym uprzywilejowaniem dłużnika, co mogłoby go skłonić do jak najdłuższego zwlekania z opóźnionym świadczeniem pieniężnym, w oczekiwaniu na orzeczenie sądu, znoszące obowiązek zapłaty odsetek za wcześniejszy okres (por. SN w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 stycznia 2011 r., I PK 145/10, Lex nr 90576; wyrok SA w Łodzi z dnia 8 października 2015 r., I ACa 436/15, Lex nr 1927625; wyrok SA w Krakowie z dnia 30 kwietnia 2015 r., I ACa 225/15, Lex nr 1733704; wyrok SN z dnia 2 kwietnia 2015 r., I CSK 169/14, Lex nr 1745784; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 30 czerwca 2014 r., I ACa 591/14, Lex nr 1537505).

Zgodnie z art. 455 k.c. roszczenie o zadośćuczynienie, jako roszczenie pieniężne, które pierwotnie ma charakter zobowiązania bezterminowego, przekształca się

w zobowiązanie terminowe w momencie skierowania przez wierzyciela (poszkodowanego) wezwania do dłużnika (osoby ponoszącej odpowiedzialność odszkodowawczą), aby ten spełnił świadczenie (por. wyrok SN z dnia 22 lutego

2007 r., sygn. akt I CSK 433/06, Lex nr 274209). Termin spełnienia świadczenia przez zakład ubezpieczeń – po dokonaniu wezwania do zapłaty (zgłoszenia szkody) – określają natomiast przepisy art. 14 ust. 1 i 2 w/w ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu należą się zatem od chwili upływu 30 dni od dnia zgłoszenia żądania ubezpieczycielowi, czemu nie stoi na przeszkodzie fakt, że wysokość świadczenia jest ostatecznie kształtowana przez sąd. Przewidziana w art. 446 § 4 k.c.

możliwość przyznania przez sąd odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia za krzywdę nie zakłada bowiem dowolności ocen sądu, a jest jedynie konsekwencją niewymiernego w pełni charakteru okoliczności decydujących o doznaniu krzywdy i jej rozmiarze. Tym samym mimo tego, że sąd przy orzekaniu o zadośćuczynieniu ma pełną swobodę, wyrok zasądający zadośćuczynienie nie ma charakteru konstytutywnego, ale deklaracyjny (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 9 stycznia 2014 r., I ACa 459/13, Lex nr 141609; wyrok SA w Łodzi z dnia 6 czerwca 2014 r., I ACa 1539/13, Lex nr 1477194; wyrok SN z dnia 7 listopada 2013 r., II PK 53/13, Lex nr 1418731).

W przedmiotowej sprawie pełnomocnik powódek zgłosił stronie pozwanej roszczenia powódek w piśmie z dnia 1 sierpnia 2016 r., które strona pozwana otrzymała w tym samym dniu. W związku z powyższym ustawowy termin 30 dni na rozpatrzenie zgłoszenia powódek

i wypłatę należnego im świadczenia upłynął z dniem 31 sierpnia 2016 r. W konsekwencji począwszy od dnia 1 września 2016 r. strona pozwana popadła w opóźnienie w zapłatą należnych powódkom świadczeń. Nie ulega przy tym wątpliwości, że wydając decyzje z dnia 18 października 2016 r. o przyznaniu powódkom zadośćuczynienia pieniężnego, strona pozwana знаła wszystkie okoliczności mające wpływ na wysokość należnych powódkom świadczeń i powinna była prawidłowo określić wysokość tych świadczeń. Skoro zatem powódki domagały się zasądzenia odsetek ustawowych za opóźnienie od zadośćuczynienia pieniężnego od dnia następnego po dniu wydania w/w decyzji, tj. od dnia 19 października 2016 r., Sąd zasądził na rzecz powódek odsetki ustawowe za opóźnienie od zasądzonych na rzecz każdej z nich zadośćuczynienia pieniężnego zgodnie z żądaniem pozwu.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu – w odniesieniu do powództwa E. Z., zawarte w punkcie III sentencji wyroku, Sąd oparł o treść przepisu

art. 100 k.p.c. w zw. z art. 98 § 3 k.p.c. i art. 99 k.p.c.

Zgodnie z art. 100 k.p.c., w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone, ale sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczej części swojego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Stosownie do brzmienia przepisu art. 98 § 3 k.p.c., do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

Według art. 99 k.p.c. stronom reprezentowanym przez radcę prawnego zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata.

Sąd zważył, że żądanie powódki w niniejszej sprawie zostało uwzględnione w 70%, a oddalone w 30%, dlatego też orzeczenie o kosztach procesu zapadło po dokonaniu stosunkowego rozdzielania poniesionych przez strony kosztów postępowania.

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego stron wynikała z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800 z późn. zm.) – w stosunku do powódki

i z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 z późn. zm.) –

w stosunku do strony pozwanej, zgodnie z którymi przy wartości przedmiotu sporu powyżej 10.000,00 zł do 50.000,00 zł stawka minimalna wynagrodzenia adwokata / radcy prawnego wynosi 3.600,00 zł. Ustalając opłatę za czynności pełnomocników z tytułu zastępstwa procesowego stron Sąd, zgodnie z § 15 cytowanych rozporządzeń, wziął pod uwagę nie tylko określone w tym rozporządzeniu stawki minimalne, ale także niezbędny nakład pracy pełnomocników, charakter sprawy i wkład pracy pełnomocników w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Z uwagi na to, że niniejsza sprawa nie miała skomplikowanego charakteru i nie wymagała od pełnomocników stron dużego nakładu pracy oraz zważywszy, że wartość przedmiotu sporu wynosiła 50.000,00 zł, Sąd uznał za stosowne ustalić opłatę

z tytułu zastępstwa procesowego każdej ze stron na kwotę odpowiadającą wysokości określonej w § 2 pkt 5 rozporządzenia stawki minimalnej, tj. na kwotę 3.600,00 zł, powiększając ją dla każdej ze stron o kwotę 17,00 zł z tytułu uiszczony przez każdą stronę opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

Ponadto Sąd zważył, że na koszty procesu poniesione przez powódkę E. Z., poza kosztami zastępstwa procesowego (3.600,00 zł) i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa (17,00 zł), złożyła się opłata sądowa od pozwu w kwocie 1.653,00 zł. Łącznie koszty procesu poniesione przez powódkę wyniosły zatem 5.270,00 zł, podczas gdy koszty procesu poniesione przez stronę pozwaną wyniosły 3.617,00 zł. Suma kosztów procesu wynosiła więc 8.887,00 zł.

W związku z powyższym, mając na uwadze, że powódka E. Z. wygrała sprawę w 70%, przy czym poniosła koszty postępowania w kwocie 5.270,00 zł, podczas gdy powinna była ponieść koszty postępowania w kwocie 2.666,10 zł (30% x 8.887,00 zł), Sąd dokonał stosunkowego rozdzielenia poniesionych przez strony kosztów procesu i wyliczył, że powódce należy się od strony pozwanej zwrot kosztów postępowania w kwocie 2.603,90 zł (5.270,00 zł – 2.666,10 zł), o czym orzeczono w punkcie III sentencji wyroku.

Rozstrzygnięcie o kosztach procesu – w odniesieniu do powództwa O. Z., zawarte w punkcie V sentencji wyroku, Sąd oparł o treść przepisu

art. 98 § 1 i 3 k.p.c.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Stosownie do brzmienia przepisu art. 98 § 3 k.p.c., do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W niniejszej sprawie – w odniesieniu do żądania powódki O. Z. – to strona pozwana przegrała sprawę, gdyż Sąd uwzględnił powództwo tej powódki w całości. Dlatego też to strona pozwana, jako strona przegrywająca sprawę, powinna zwrócić powódce poniesione przez nią koszty procesu obejmujące: opłatę sądową od pozwu w kwocie 319,00 zł, koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1.800,00 zł oraz koszt opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego powódki wynikała z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800), zgodnie z którym przy wartości przedmiotu sporu powyżej 5.000,00 zł do 10.000,00 zł stawka minimalna wynagrodzenia adwokata wynosi 1.800,00 zł.

Łącznie koszty procesu poniesione przez powódkę O. Z. wyniosły zatem 2.136,00 zł i taką też kwotę Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki w punkcie V sentencji wyroku.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku.